

Izhaja vsako sredo. — Naročnina: za celo leto 30 Din, za pol leta 15 Din, za inozemstvo za celo leto 50 Din — Inzerati po tarifu. — Pismenim vprašanjem naj se priloži znamko za odgovor. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. — Plača in toži se v Ljubljani. — Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ulici št. 7. — Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

R. 2.

Naš vinogradnik in občinski proračuni.

Naš poprečni kmet se veliko premalo zanima za občinske proračune, da, lahko z mirno vestjo trdim, da malokateri kmet pozna temeljna načela, ki se jih je treba držati pri sestavljanju proračunov. Povečini vidi kmet v tej listini samo nekaj fiskaličen akt, tedaj spis, v katerem stoji zabeležene potrebe občine in način, kako namerava priti občina do tolikega denarja, kolikor ga rabi, da z njim poplača občinske potrebščine. In vendar se ravno iz ustroja (strukture) proračuna prav lahko razbere, v koliko se občinski odborniki zavedajo ne samo svojih nalog, ampak tudi svojih koristi ter koristi svojih sosedov na vasi. Ne mislim se tu pečati z občinskimi izdatki, čeravno bi lahko tudi tu marsikatero povedal, hočemo si za enkrat ogledati občinske dohodke, toda tudi tu za sedaj samo trošarino in na podlagi teh razmotrivanj hočem dokazati, da bi ravno naše podeželske občine lahko našemu vinogradniku veliko koristile, ako bi dosledneje zastopale koristi našega kmeta.

Načelo našega kmeta bi moralo biti, da se njegovi pridelki čim največ prodajo in to po čim višji ceni. Da pa to dosežemo, je treba, da se ti naši pridelki čim najmanj obdavčijo, da jih bo konsument po razmeroma nizki ceni lahko kupil. Ako si sedaj ogledamo ravno vino, tedaj pridelek našega kmeta, vidimo, da ga je kmet prodal po 4 Din ali še manj za liter, konsument ga pa mora plačati najmanj po 10 Din liter. Torej se je cena vinu od producenta-kmeta do konsumenta-pivca v gostilni podražilo za najmanj 6 Din, ali za celih 150%. Pri vsem tem pa kmet še težko spravi ta svoj pridelek v denar in to kljub tako nizki ceni, da se mu pridelovanje vina komaj, komaj še izplača. Treba bi bilo misliti na način, kako bi se ta kmetijski pridelek lažje in po boljši ceni prodal, sicer bo moral naš vinogradnik trtorejo povsem opustiti. Eno izmed teh sredstev je ravno v kmetijskih rokah, mislim seveda tu na trošarinjenje tega pridelka po občinah. Ako bodo občine skrbele, da se bo ta kmetijski pridelek le toliko zatrosariril, kolikor je to neobhodno potrebno in kolikor naše vinogradništvo zamore prenesti, mislim, da se bo ta pridelek že na ta način pocenil za toliko, da se bo lažje prodal. Občine naj v bodoče trošarine na vino kolikor mogoče znižajo, ako jih že ne morejo povsem ukiniti.

Kako pa je zdaj v tem pogledu! Kolikor poznam proračunov, je (le z redkimi izjemami) trošarina na vino višja, ponekod celo veliko višja kakor n. pr. trošarina piva, ki je fabriški izdelek. Kako vinogradniki izhajajo v sedanjih razmerah, vedo ti sami najbolje. Kolikor vidim, sem namreč učitelj na deželi, preživlja vinogradnik mislim da hujšo krizo

od ostalih kmetov, čeravno so prišli tudi za druge kmete zelo hudi časi. Pač pa hočem tu nekoliko osvežiti spomin na zadnji mesec december, ko je pivovarniška družba Union v Ljubljani obdržala svoj letni občni zbor. Zasedoval sem zadevo v našem dnevnem časopisu in tam sem bral, da je ta družba tekom zadnjega poslovnega leta zvišala svojo glavnico od 12 na 24 milijonov Din in sicer na ta način, da je enostavno to vsoto vzela iz rezervnega zaklada in jo pripisala delniški glavnici. Kaj nam to pove? Da je družba tekom svojega obstanka imela tako velike dobičke, da je poleg deležev na dobičku (dividend), ki jih vsako leto izplačuje svojim članom-delničarjem, zamogla še tako veliko vsoto prihraniti. Letošnji občni zbor je sklenil razdeliti na delnico, ki se glasi na 50 Din, kot dividendo znesek 10 Din, kar pomeni, da se delničarjem njihov denar, naložen v tem

podjetju, obrestuje po celih 20%. Ako pa pri tem pomislimo, da računajo strokovnjaki zemljiško rento (čisti dobiček od zemlje, komaj po 4%, tedaj šele povsem jasno vidimo, da prejme kmet, ki obdeluje svoje zemljišče od posestva, vrednega 100.000 Din komaj 4 tisoč Din čistega, (seveda v normalnih časih, ne sedaj), delničar pivovarne Union pa o svojega kapitala stotisoč Din pa celih 20.000 Din čistega dobička. Kljub temu pa celo kmetске občine določajo trošarino vinu, pridelku kmeta-reveža zelo visoko, izdelku bogatega fabrikanta pa zelo nizko, ali z drugimi besedami, kmetijski občinski odborniki delujejo na to, da bo vinski pridelek za konsumenta-pivca dražji, izdelek pivovaren pa cenejši. Ker je pa med nami prav malo bogatašev, naj pije torej masa rajši cenejše pivo od dražjega vina. Tu ni mogoče reči drugega, kakor da kmet v svoji nepoučenosti dela sam proti svojim koristim. Še veliko slabše bi bilo v tem pogledu, ako bi naša kraljeva vlada s svojim sklepom z dne 11. decembra l. l. ne pokazala tolikšnega umevanja za kmetске koristi, ko je znižala državno trošarino na vino. Upam, da se bodo občinski odborniki od naše vlade naučili, kako se varujejo kmetске koristi.

Najstarejši kmečki narodi.

(Nadaljevanje.)

Rim je razpadel v ruševine, ker se je izživel in je izgubil notranje gibalne sile. Masa ni čutila pod nogami točnosti; razdvojena in brez vsakega duševnega poleta je segala le po kruhu in vživanju. Patricijstvo pa se je, sito njene krvi, pijano valjalo v moralni mlakuži. Končno so Rimljani v 5. sto. po Kr. podlegli nekulturnim, a toliko bolj telesno svežim Germanom.

Nad Evropo je zavela nova doba. Na razvalinah nekdanj tako mogočnega rimskega cesarstva so se par stoletij po njegovem razpadu pojavile nove ustavne razmere in socialne tvorbe; na novi ekonomski podlagi so znikle nove gospodarske oblike in nova razdelitev zemlje.

Ta nova upravna oblika se je imenovala fevdalni red. Po tem redu je bil vladar neomejen gospodar zemlje. Njegova oblast se je opirala na visoko plemstvo in duhovstvo. Tem je kralj dajal zemljo za fevd ali leno (fevd je iz latinskega feudum, lena iz nemškega leihen (Lehen = pösoda), t. j. odstopal jim jo je le v vžitek. A tekom časa so fevdi postali dedni. Prejšnji kraljevi uradniki so se iz upraviteljev dvignili v neodvisne mogotce in si nadali knežjo oblast. Zvali so se deželni knezi. Svoja posestva so izročali raznim nižjim plemičem (vitezom) in ti so jo zopet oddajali kmetom. Deželni knezi so bili vazali vladarjev, a istočasno mogočni fevdni gospodje.

Prvi predstavnik fevdalnega pravnega reda je bil mogočni frankovski kralj (in po-

znejze rimski cesar) Karl Veliki (vladal je od 768.—814.), v kojega kraljestvu »ni solnce nikoli zašlo«, ker je bilo tako veliko, da je segalo čez vso srednjo in zapadno Evropo.

V 8. stoletju so že bili Slovenci pod njegovim žezlom. Od tedaj dalje je naglo ginevala njih samostojnost. Po francoskem vojnem pravu je kralju pripadala vsa ona zemlja, ki si jo je ta pridobil z orožjem, svč brez gospodarja in končno, kar je bilo zaplenjeno radi veleizdaje in nezvestobe.

Slovenska zemlja je veliko trpela od rimskih časov do Karla Velikega. Zato je bilo veliko tal brez gospodarja. Karl Veliki je to zemljo odstopil v vžitek plemstvu, škofijam in samostanom. Spočetka je pustil našim prednikom njih lastninc in upravo s knezi. Za to je bilo več razlogov:

1. ker so se Slovenci, osobito karantanski (koroški) prostovoljno podali pod njegovo vrhovno oblast;

2. ker ni preganjal Slovencev radi njih narodnosti in

3. ker jih je na ta način uvajal na tujo (svojo) vlado in vero (Slovenci so bili pagani, dočim je Karl Veliki širil med nje krščansko vero, ki pa so se ji Slovenci trdovratno upirali).

Z domačini vojvodi so še nekaj časa lebdeli »v domačih šegah utrjene postave« (ustava) in slobodni Slovenci so še uživali prostost in svoje pravice.

A pritisk je bil vedno večji. Zato je v narodu vedno bolj fela želja po prejšnji neodvisnosti.

ZOBOZDRAVNIK

DR. TONE FURLAN

špecialist za ustne in zobne bolezni, je pričel redno ordinirati od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne v Novem mestu, v Kastelčevi hiši na Ljubljanski cesti.

Končno so se pod vodstvom panonskega vojvode Ljudevita Posavskega (vladal je deželi čez Slovensko Krajino in zapadno Madžarsko) uprli Frankovcem najprej panonski, nato še korotanski Slovenci. Bili so poraženi.

Tedaj (l. 820.) je izginil zadnji ostanek nekdanje svobode in slovenski kmet je postal suženj nemškimi grofom in njihovemu pravnemu redu.

Slovensko plemstvo, kolikor ga ni padlo v bojih, se je brzo potujčilo, ker mu je tako kazala gospodarska korist. A kmečki narod ni šel isto pot. V njem je še vedno živela ideja slov. zvezne države. Obred ustoličenja domačih vojvod (knežji kamen pri gospé Sveti na Koroškem) ni mu bil le navaden običaj, marveč živa podoba njihove pravde, svobode in bistva. Tega so se tujci dobro zavedali, zato niso obreda takoj pogazili, ampak so se na istem kamnu predstavljali slovenskemu ljudstvu kot preprosti kmečki župani in zakoniti nasledniki nekdanjih domačih vojvod. Iz posode pravde so tuji vojvodi naredili plašč za odpravo slovenskega prava in svojstva.

V očeh Karla Velikega in njegovih naslednikov je bil pogan brezpravno in manj vredno bitje, ki mu kristjan ni smel izkazovati pravičnosti. To načelo je bilo kraljevim vazalom dobrodošlo in je krepko podpiralo njihovo stremljenje, čim prej iztrgati iz rok slovenskih kmetov čim več zemlje. Zato je šel s krščanskim križem nemški meč, ki je utiral pot kolonizaciji nemških kmetov in pozneje tudi obrtnikov in trgovcev.

Kolikor je še bilo združne zemlje — vaških zajednic —, je prešla v lastnino nemškimi grofom, deloma tudi kmetom. Osvojitev te in druge zemlje je bila kaj enostavna: zemljo so si kar prilastili s ponarejenimi listinami, ali pa je pravo potrjenje kar izostalo. Saj za slovenskega roba ni bilo pravice in plemstvo je imelo nad njim neomejene pravice.

Nemški kmetje — Bavarci, Franki, Sasi — so se prvotno naseljevali po Gorenjskem, severnem Štajerskem in severnem Koroškem, torej po goratih in manj obljudenih krajih. Kmalu pa so se iz lastnega nagiba pomaknili tudi v sredino slovenskega življa (Dolenjsko, Spodnja Štajerska) in v mesta (Celje, Ptuj, Maribor, Velikovec).

Večja nemška kmečka gospodarstva, nazvana »kraljeve kmetije«, so bila zelo razsežna in so merila okrog 3 pluge, dočim je »bavarska kmetija« obsegala 1 plug in »slovenska« od enega pluga nazaj.

Plug ali grunt je meril 30 oralov (johov). Toliko orne zemlje naj bi bila družina takrat potrebovala v kritje hišne potrebe. Od tod so po delitvi zemlje nastali polgruntarji in četrtgruntarji. — Prekmurcem pa je plug enak oralu (5750 m²), meri, ki so si jo prvotni poljedelci osnovali na prirodni način: toliko je namreč lahko orač obdelal s parom volov v enem jutru. Zato velja za to mero tudi izraz »jutro«.

Modroce iz afrika, močno blago à Din 260.—
Žimnate modroce, peresnice, mreže, cvilih in žimo, posteljne odeje
kupite najceneje pri
RUDOLF SEVER-ju
LJUBLJANA, MARIJIN TRG

Po svetu

Sporazum med Anglijo in Indijo.

Te dni je bil dosežen sporazum med angleškim podkraljem v Indiji lordom Irwingom in med voditeljem Indijcev Ghandijem glede bodoče uprave Indije.

Sporazum obsega poleg nekaterih manj važnih določb sledeče točke: Bojkot angleškega blaga se ustavi, dovoljen pa je le gospodarski bojkot (n. pr. zaradi previsokih cen); Indijci priznajo monopol na sol, odpravi pa se ta monopol ob morju, kjer sme prebivalstvo samo pridobivati sol iz morske vode; policijski uradniki, ki so nastopali proti upornim Indijcem s silo, ne bodo kaznovani, kakor so to zahtevali Indijci, pač pa bo pomiloščenih okoli 20.000 Indijcev, ki so danes še v zaporu; Ghandi pa je pripravljen razpravljati z angleško vlado o nadaljni reformi uprave v Indiji.

Temu sporazumu pripisujejo v Londonu velik političen pomen, ker vidijo v tem sporazumu konec hude in za angleško svetovno gospodarstvo silno pomembne borbe za neodvisnost Indije. Čujejo pa se tudi drugačna mnenja, ki pravijo, da je to le začasno premirje, nikakor pa ni to še konec borbe za neodvisnost Indije.

Zelo verjetno je, da bodo imeli prav oni, ki gledajo v doseženem sporazumu med Ghandijem in angleško vlado le premirje. Ghandi je bil doslej vedno nepopustljiv in si je le zaradi svoje nepopustljivosti pridobil med Indijci tako veliko veljavo, ker se tudi sili ni udal, ampak je šel rajši tudi v zapor kakor da bi bil odnehal. Zaradi najnovejšega popuščanja pa je njegov politični ugled precej padel in najnovejša poročila iz Indije že vedo povedati, da se oglašajo med samimi Indijci jako tehtni glasovi proti sporazumu, kar se pravi z drugimi besedami, da Ghandijeva veljava pada. To je tudi čisto razumljivo: če se enkrat med ljudmi uživi kakšna močna ideja, jo je težko uničiti s sporazumi. Zato pa utegnejo imeti prav oni, ki vidijo glavno točko sporazuma v tem, da se bodo pogajanja še nadaljevala in ki smatrajo sedanji sporazum samo za nekaj začasnega. Mnogi menijo, da je Ghandi popustil le zato, da osvoboditi na tisoče političnih kaznjencev, ki so že nad 1 leto v zaporu.

Sicer pa je že iz sporazuma samega razvidno, da ne rešuje glavnega spornega vprašanja med Anglijo in Indijo, ki pa ni upravnega, ampak političnega značaja. Končna rešitev tega vprašanja pa ne bo še tako kmalu dosežena in angleški politiki bodo morali o tem še mnogo premišljevat. Za enkrat so dosegli stvarno le to, da so pridobili na času.

Važen kongres v Moskvi.

V Moskvi so te dni otvorili šesto zborovanje kongresa sovjetov, kateremu so prisostvovali tudi vsi evropski diplomati v Moskvi in pa nemški industriji, ki se nahajajo tam na študjskem potovanju.

Glavna točka kongresa so bile delavske razmere v Rusiji. To je vprašanje, ki danes zanima ves svet zaradi vedno hujše brezposelnosti. Zato so izvajanja poročevalca Molotova zanimiva tudi za nas.

Molotov je rekel, da Rusija ne pozna brezposelnosti in sicer zato ne, ker je silno skrajšala delovni čas. V evropskih državah delajo ljudje dejansko po 10 ur na dan, v Rusiji pa le po 7, pa tudi že samo po 6 ur (z vprašanjem skrajšanja delovnega časa, da bi več ljudi dobilo delo, se bavijo danes v vseh kulturnih državah, op. ur.).

Glede prisilnega dela v Rusiji pa je rekel Molotov: Prisilnega dela v Rusiji ni, pač pa delajo delavci na podlagi kolektivnih (skup-

nih) pogodb. To delo pa ni »prisilno«, kakor je v navadi v drugih državah v kaznilnicah.

Res pa je, da morajo kaznjenci v Rusiji delati, in sicer javna dela. Sedaj delajo v dveh okrožjih nad 1000 kilometrov železnic. Pri teh delih je zaposlenih 6000 kaznjencev, ki delajo po 8 ur na dan, plače pa dobe po 30 rubljev mesečno. S tem denarjem se morajo pa tudi vzdrževati.

Dopisi

Slovenske gorice. Vse časopisje je polno razpravljanja o svetovni krizi, pa prosimo še mi, da se nam dovoli v našem »Kmetiskem listu« povedati naše kmetško mnenje. Sicer se ne bomo spuščali v svetovno krizo, temveč hočemo estati pri domačih težavah. Lansko leto smo še nekako shajali, letos pa nam je za obupati. Kar smo dobili za sadje, je hitro pobrala trgovina in sedaj odkod dobiti denar za potrebščine, davke itd. Poglejmo to-le nesorazmerje: kmet redi živino 2—4 leta, pa dobi zanjo 3—8 Din za kg, meso pa stane 15 do 20 Din. Kmet proda vino od 2—5 Din, v gostilni se toči po 12—20 Din. Pred vojno je nesla gospodinja v mesto nekaj jajc, par korenov, hrena itd., pa je kupila celo obleko, letos pa dobi za ves izkupiček komaj en predpasnik. No, in kako se je po vojni trgovina razvila v Mariboru, še enkrat več je trgovcev, kot jih je bilo in vsi dobro žive. Ker oni robo samo prodajajo, gre na račun kupca njihov dober položaj. Spominjam se, da so me nekoč trdo prijeli tržni nadzorniki v Mariboru radi cene, ki sem jo nastavljal prinese kuretini. No, čudim se pa, zakaj se nikdar ne postopa z isto mero s trgovci, ki ne prodajajo svojih izdelkov. In tu smatram, da ni nekaj v redu.

Pesniška dolina. Kakor pri vsakem večjem nalivu, je tudi sedaj pri taljenju snega preplavila Pesnica celo dolino ter napravila ogromno škodo na njivah in travnikih. Na njivah so že itak uničeni zimski posevki vsled slabe zime in to, kar je še ostalo, bo po večini uničila zdaj voda. Ponovno se je pisalo in prosilo različne korporacije, ali povsod je bil eden in isti odgovor: »ni denarja«. Da je to resnica, je vsakemu znano, splošna gospodarska kriza, vendar je tukaj odpomoč nujno potrebna. Da bi se vsi prizadeti posestniki pri vsaki taki katastrofalni priliki poslužili zakona za odpis davka, bi bila s tem občutno prizadeta državna blagajna, ker je te zemlje več tisoč hektarov, in če gre to tako naprej, je katastrofa neizogibna, ker v par letih večina teh kmetov ne bo zmožna plačati sploh nobenega davka. To tako važno gospodarsko vprašanje se po tolikih apelih in prošnjah na različne načine odklanja, zato ponovno prosimo oblasti in vse javne funkcionarje za nujno odpomoč in mislimo, da smo kot davkoplachevalci v to tudi upravičeni. V času pred zgodovinskim 6. januarjem se je pri vsakih volitvah od strani bivše SLS obljubljalo, da se to nujno gospodarsko vprašanje brezpogojno reši, ali obljuba je ostala le obljuba, kar je jasno iz tega razvidno, da je po zadnjih volitvah izjavil en višji funkcionar, pristaš bivše SLS, da si kmetje naj to sami napravijo potom kuluka ali slično, kar pa je popolnoma nemogoče in v tehničnem oziru neizvedljivo, ter je bila to le demagogija. Nekdaj rodovitna Pesniška dolina postaja od leta do leta bolj žalostna in nekdanji rodovitni travniki se danes spreminjajo v močvirje. Ker mora država podpirati več tisoč brezposelnih, je tukaj lepa prilika nuditi kruh brezposelnim, kmetu pa olajšati gorje z izboljšanjem zemljišča, in tako pridejo trije na svoj račun, delavec do kruha, kmet do zboljšave zemlje in država do zmožnejših davko-

plačevalcev. Vsaka »Samopomoč« ali vodna zadruga brez državne pomoči je tukaj popolnoma nemogoča in izključena, ker je večina posestnikov Pesniške doline tako izčrpana, da je vkljub najboljši volji malokateri v stanju pomagati z večjim denarnim prispevkom. Apeliramo ponovno na vse merodajne oblasti in javne funkcionarje za nujno odpomoč tega važnega gospodarskega vprašanja na naši severni meji. A. Š.

Braslovče. V nedeljo 1. marca t. l. porani maši je priredila tukajšnja »Kmetijska podružnica« predavanje o živinskih boleznih v osnovni šoli v Braslovčah. Predaval je živinozdravnik g. Tomažič, ki je zelo poljudno razpravljal o vseh glavnih kužnih in drugih boleznih pri konjih in goveji živini ter navajal načine, kako bolezni preprečujemo in naposled, kako jih zdravimo. Predavanje samo je bilo zelo poučno in so mu z velikim zanimanjem sledili navzoči poslušalci. Obisk je bil prav lep, vendar bi moral biti pri sličnih predavanjih še mnogo večji, ker se pač takšen pouk nanaša na vsakega živinorejca. Kolikokrat nastanejo slučajji, ko marsikateri kmet vsled nepoučenosti trpi znatno škodo, katere bi se lahko obvaroval ali pa bi tudi v mnogih slučajjih opravil brez živinozdravnika sam. Ob koncu je g. predavatelj priporočal ustanovitev zavarovalnice za živino in obljubil pri tej akciji svoje sodelovanje. — Predavatelju se je v lepih besedah zahvalil g. Bošnjak iz Pariželj, ki je poudarjal tudi, da bi živinorejci morali pozvati živinozdravnika že poprej, predno so ga primorani poklicati, in da kažejo napram istim za njihov trud premalo hvaležnosti. Sličnih predavanj si želimo še več.

Vuhred ob Dravi. Sami ne vemo, zakaj se tako malokdaj oglasimo v našem ljubljenskem »Kmetiskem listu«. Vzrok bo gotovo ta, ker smo daleč proč od uredništva. Kakor kje drugod, tako se je tudi tukaj v kratkem času marsikaj izpremenilo in izboljšalo. Tudi za napredek in izobrazbo se skrbi mnogo več. V minulem letu se je tukaj v naši šoli prvič vršil gospodinjski tečaj. Obiskovalo ga je 15 deklet, katere so ga s popolnim uspehom končale. Tudi za fante se je vršil kmetijski tečaj od 20. januarja do 26. februarja l. l. Nudil je ta tečaj obilo važnega in koristnega za vsestranske panoge kmetijstva. Vsi udeleženci tega tečaja se iskreno zahvaljujemo vsem cenjenim predavateljem za njihov trud in obilno požrtvovalnost, ki so jo nam izkazali. Omeniti moramo še, da žal ni bilo take udeležbe, kakor bi bilo pričakovati. Oviralo je slabo vreme, daljna pot in pa malobrižnost uka potrebnih. Udeležence.

Prva banovinska vinska razstava z vinskim sejmom v Mariboru.

Na zadnjem občnem zboru Vinarskega društva za Dravsko banovino v Mariboru je bilo sklenjeno, da priredi društvo ob priliki prihodnjega občnega zboru v Mariboru vinskoro razstavo združeno z vinskim sejmom. Na zborovanju vinogradnikov dne 14. januarja 1931 v Mariboru so bili po predhodni soglasni izjavi udeležencev za razstavo in sejem izvoljeni:

1. Odsek za organizacijo vinske razstave z vinskim sejmom.
2. Odsek za propagando.
3. Odsek za oceno vin.

Načelstvo Vinarskega društva in odsek za organizacijo vinske razstave in sejma sta sklenila sledeče:

1. Redni letni občni zbor Vinarskega društva za Dravsko banovino bo v Mariboru v dvorani Zadrugne gospodarske banke na Aleksandrovi cesti dne 9. maja 1931 ob 16. uri.

2. Dne 10. maja 1931 ob 8. uri uprizoni Vinarsko društvo III. vinarski kongres v Mariboru istotam.

3. Po kongresu dne 10. maja 1931. ob 11.30 bo v dvorani pivovarne Union otvoritev I. banovinske vinske razstave z vinskim sejmom, ki bo trajala od 10. do 12. maja 1931.

4. V tem času bodo poučni izleti: a) ogled banovinske vinarske in sadjarske šole v Mariboru; b) ogled banovinske trsnice in drevesnice v Pekrah, tvornice za dušik v Rušah in elektrarno Fala; c) ogled Rogaške Slatine in č) ogled Zgornjih Slovenskih gor in do Svečine do Št. Ilja.

Pogoji za razstavljalce na vinski razstavi in sejmu so sledeči:

1. Na razstavo in sejem so pripuščeni vsi proizvodi vinske trte iz Dravske banovine (namizno vino, vino v steklenicah, peneče, dezertno in medicinsko vino, vinski destilat (konjak), tropinovka, droženka itd.) ter stroji in orodje vinarstva in kletarske tehnike ka-

KAJ PRAVIJO ŠTEVILKE:

700.000 ZAVITKOV ELIDA SHAMPOO

PRODANIH V ZADNJEM LETU!

DOKAZ NJEGOVE RAZŠIRJENOSTI!

Teh 700.000 zavitkov Elida Shampoo, bi doseglo, ako bi jih položili drug vrh drugega, višino od približno 3500 m, bi torej Triglavsko pogorje nadkrijevalo za približno 600 m.

Za negovanje las

ELIDA SHAMPOO

»KMETIJSKA MATICA«

Kmetijska tiskovna zadruga ima na zalogi strokovne in poučne knjige iz vseh panog kmetijstva. Kmetovalci, naročajte jih, da zboljšate način in donosnost svojega gospodarstva!

V vsako kmetisko hišo Kmetijsko Matico!

kor tudi sredstva za pokončevanje trtnih škodljivcev in umetna gnojila.

2. Vina za razstavo in sejem in destilate je prijaviti zanesljivo do 1. aprila 1931 po točno izpolnjeni oficijelni prijavi.

3. Za razstavo in sejem prijavljene proizvode odpošlje ali osebno preda vsak razstavljalac franko do 1. maja 1931.

4. Od vsake sorte vina je poslato 5 steklenic à 7/10 l, belo vino v renkih, rdeče vino pa v bordo steklenicah. Destilate je poslato po 2 steklenici.

5. Kdor nima svojih steklenic, jih dobi brezplačno na razpolago na banovinski vinarški in sadjarski šoli v Mariboru, kjer naj se zglašijo pisмено ali ustmeno.

6. Vino namenjeno za razstavo in sejem mora biti čisto, brez napak.

7. Vsebina vsake steklenice mora biti zaznamovana na etiketi. Te so razstavljalcem pri Vinarskem društvu brezplačno na razpolago.

8. Udeležba na razstavi in sejmu je brezplačna, prazne steklenice se vrnejo.

9. Za razstavljalce strojev, orodja, raznih tehničnih pripomočkov, umetnih gnojil in za razstavljalce vina v lastnih paviljonih veljajo posebne določbe.

V vinski kupčiji je velik zastoj. Kleti so polne, kupcev ni. Vinsko razstavo združeno z vinskim sejmom prirejamo, da vinsko trgovino in konzum vina poživimo. Iz teh razlogov vabimo vinogradnike in vinske trgovce kakor tudi izdelovalce strojev, orodja, umetnih gnojil in drugih sredstev, ki jih rabi vinogradnik in kletar, da sodelujejo na I. banovinski razstavi in vinskem sejmu v Mariboru s svojimi proizvodi.

Vzoren slovenski gospodar.

Tam na Trojanah, ki so nam znane iz zgodovine francoskih vojn, domuje in kmetuje g. Fran Konšek. Visoko starost je doživel, visoko starost 75 let. Daleč naokoli je poznan. Ves kamniški okraj ga pozna in vsa Savinjska dolina.

Redki so danes gospodarji, še redkejši pa hlapci in dekletke, ki bi 30 let in več vztrajali skupaj. Eden izmed teh redkih gospodarjev je naš Konšek. Tri uslužbenke ima, ki služijo pri njem od 25 do 30 let. Nič se ne ločijo od domačih, ne pri skledi, ne pri hlebcu. Kakor ena družina so. Pridno delajo in pošteni so, pa jih ni nič strah pred starostjo, kajti Konškov oče so vse tako uredili, da ima vsak izmed uslužbencev pri hiši zasigurano dosmrtno stanovanje in kruh in vse.

G. Konšek nam je poslal tole pisemce s sliko njegove zveste družine:

Sl. uredništvo.

Ker sem že 75 let star in ne vem, kedaj me usoda pokliče s tega sveta, sem sklenil, da še preje enkrat s svojimi zvestimi, pridnimi in vztrajnimi uslužbenci in prijatelji sedem skupaj in se dam z njimi slikati ter Vam sliko poslati, da isto objavite v »Kmetijskem listu«. S tem naj svetu pokažem, da je to posnemanja vredno, ako si hoče človek za stara leta preskrbeti dosmrtno stanovanje in drugo do konca dni. Naslikani trije moji uslužbenki so bili stalno pri meni 25—30 let. Da jim ne bo treba na stara leta stanovanja in hrane

po svetu iskati, sem jim isto zasigural. Slika nam kaže mojo malenkost, v ozadju moja žena, s katero živim že 25 let. Ako mi usoda dovolji še živeti do 28. maja t. l., hočeva na slovesni način obhajati ta praznik. Na moji desni in levi sta moja dva moška uslužbenca, zadaj na levi pa moja pridna in poštna uslužbenka Franca. Vsi štirje smo bili rojeni v Št. Gotardski fari, tam krščeni, in upam, da bomo tudi tam pokopani.

S pozdravi

Fran Konšek, kmet na Trojanah.

Zanimivi poskusi s semenom.

Na visoki šoli za poljedelstvo delajo zanimive poskuse s semenom. Poskusi, ki jih delajo profesorji Zederbauer, Buchinger in njegovih tovariši, nimajo le teoretične, ampak tudi veliko praktično vrednost. Poskusi grede za tem, kako bi se dala dvigniti hranilna vrednost naših kulturnih rastlin, njihova rodovitnost in njihova odpornost proti mrazu.

Preizkuševalci so našli namreč način, po katerem se da že na semenu ugotoviti, ali je seme dovolj rodovito in odporno proti mrazu ali ne. Če se ta novi način preiskovanja semena obnese, potem ne bo treba več s skrbjo čakati, kakšna bo letina, ampak vse bo že vnaprej ugotovljeno na semenu. V laboratoriju se da namreč določiti, katero seme bo slabo rodilo.

Kako pa se da seme spoznati na te lastnosti? Mi spoznamo kakovost semena po njegovi srkalni moči. Seme preiskujejo namreč na to, koliko vode in koliko hranilnih snovi lahko posrka iz zemlje. Seme polagajo v raztopino sladkorja; raztopine pa niso vse enake, ampak je v enih več, v drugih pa manj sladkorja. Tu opazujejo potem, kakšno moč za vsrkavanje ima seme. Ta moč je neverjetno velika, ker znaša od 10 do 30 atmosfer (1 atmosfera je pritisk 13 kg na 1 kvadratni centimeter). To se pravi, da srka seme redilne snovi in vodo s tako silo v sebe, kakor če bi pritiskal vodo v seme s pritiskom 130 do 400 kg na 1 kvadratni centimeter! Ta moč pa ni pri vsakem semenu enaka, in kolikor večja je ta moč, toliko boljše je seme.

To je pa za kmetijstvo velikega pomena. Rastlina namreč, ki dobro srka, posrka tudi na manj rodoviti zemlji dosti več vode iz tal kakor seme, ki ima majhno srkalno moč.

Moč srkanja pa ne velja samo za korenine, ampak za celo rastlino. Če so posamezne celice krepke srkalke, tudi posrkanne vode ne dajo tako hitro od sebe, to pa je vzrok

odpornosti proti mrazu. Med žitnimi vrstami ima oves najmanjšo srkalno moč, zato pa zanesljivega »zimskega« ovsca nimamo. Navadno zelje ima srkalne moči od 12 do 17 atmosfer, zimsko zelje pa je ima do 21 atmosfer.

Vse to se da po novi metodi določiti že vnaprej na semenu. Tako ne bo več treba toliko poizkusov z rastlinami na polju, ampak bomo dooločali najvažnejše lastnosti rastlin že v laboratoriju.

Kako se časi izpreminjajo.

Najbolj značilno znamenje naše moderne dobe je morebiti to, da se današnji svet nobeni stvari več ne čudi. Za današnjega človeka ni to nič posebnega več in je kar samoposebi razumljivo, da letamo z letali iz kraja v kraj, da telefoniramo brezžično našim znancom in prijateljem, ki se vozijo s parnikom preko morja, ali pa da poslušamo z radioaparati, kaj govore ali pojejo ljudje na tisoče kilometrov daleč od nas. Mi smo se na vse te stvari že tako privadili, kakor da bi bilo vse to že od nekdaj na svetu.

In vendar — koliko časa je preteklo od takrat, ko nam je postala električna luč nekaj vsakdanjega? Koliko let je tega, odkar imamo kino? Ali pa brzojav, telefon in avtomobil? Tudi tega še ni dolgo, ko smo se veselili, da je petrolejka izpodrinila skromne leščerbe in še skromnejše trske. Ali pa fotografiranje — kako dolgo poznamo to?

Že ta kratek pregled nam kaže, kako zelo in kako naglo se svet izpreminja, s svetom vred pa tudi mi. Zato pa je zanimivo tudi, ozreti se nekoliko nazaj v preteklost in pogledati, kako ljudje so nekdaj živeli, ko modernih iznajdb in kulturnih pridobitev še ni bilo.

Veliki nemški kemik Liebig je pred več kot sto leti rekel, da se meri kulturo kakšnega naroda najlažje po tem, koliko mila porabi ta ali oni narod. To pa je vendar nekoliko

pretirano, kajti imenovati ljudi, ki so živeli do 17. stoletja, kar nekulturne, to bi bilo krivično, ker so tudi do takrat ljudje ustvarili krasna in veličastna dela, ki jih občuduje ves svet. Milo pa je prišlo v Srednjo Evropo iz Italije šele okoli l. 1600.! Prej so se ljudje v Srednji Evropi mazali samo z oljem, seveda ne vsak dan, ampak bolj redko. Tako si lahko mislimo, kako snažnih teles so bili . . .

V muzejih, pa tudi drugod vidimo naslikane nekdanje velikaše in njihove žene in otroke v krasnih oblekah iz svile in žameta, vse obsejane z dragim kamenjem. Ali si pa misli kdo izmed današnjih ljudi, da so se vsi ti ljudje vsekovali z roko? Žepne rutice so prišle namreč šele okoli l. 1550. v navado. Ko pa so se enkrat razširili in udomačili, so uganjali ljudje z robci veliko potratnost, tako da so v nemškem mestu Magdeburgu izdali leta 1583. razglas, kjer beremo: »Robci, ki jih nosijo ženini in druge osebe od stanu«, naj ne veljajo več kot poldrugi tolar, navadni meščani naj ne kupujejo dražjih robcev kakor po tolarju, posli pa ne dražjih kakor po pol tolarja.« Tolar pa je bil takrat že jako velik denar!

Tudi že v dobi, ko so bile vilice in noži že zdavnaj znano orodje, so ljudje jedli meso še vedno z rokami. Najimunitnejši ljudje tedanje dobe so segali v skledo z roko; če so si pomagali s krušno skorjo, je bito to že veliko! Vilice so pa prišle v navado šele v 16. stoletju.

Anglež Hanway je bil prvi, ki je seznanil Evropejce l. 1750. z dežnikom, kakor so ga Kitajci že zdavnaj poznali. Zaradi tega bi ga bili pa kmalu zaprli v norišnico, ker se je upal braniti človeško telo pred mokroto in pred dežjem. Z jeklenimi peresi pa pišemo komaj šele 100 let — prej so pisali samo z gosjimi peresi.

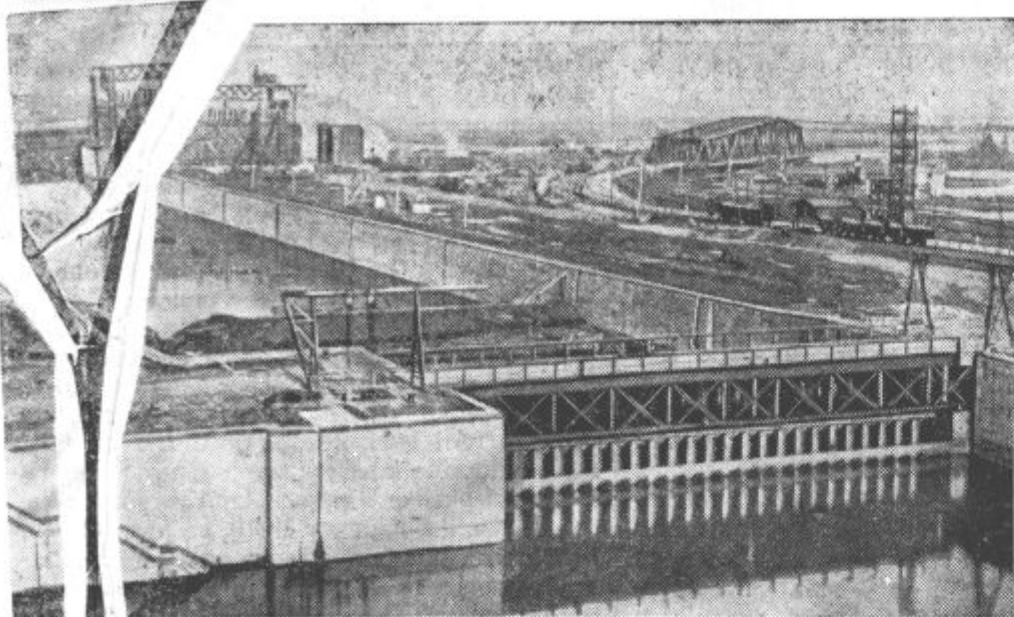
Pa poglejmo le malo let nazaj: Kdo bi si bil mislil še pred malo leti, da bo hodilo gledat kakšne športne tekme na tisoče ljudi? Ali pa da bodo ženske splošno nosile frizure »na fanta«?

Mi se danes radi smejemo našim prednikom zaradi različnih njihovih šeg in navad; ne pomislimo pa nikdar, kako se utegnejo naši vnuki in pravnuki enkrat smejati — nam!

Uradne ure sreskega načelstva v Kranju.

Z ozirom na zakon o občem upravnem postopku so uradne ure na sreskem načelstvu za stranke vsak ponedeljek, torek in petek od 8. do pol 13. in od 16. do 18. ure.

Nabava trsja. Pomočnik bana g. dr. Pirkmajer je razposlal tole okrožnico o nabavi trsja: Vsem vinogradnikom, ki potrebujejo trsje za obnovo vinogradov, priporočam, da ga nabavijo prvenstveno iz banovinskih trsnic ter od privatnih trsničarjev, ki imajo za izvrševanje trsničarstva dovoljenje od ministrstva za kmetijstvo. Pred nabavo trsja si naj vinogradniki preskrbijo od pristojnega sreskega kmetijskega referenta potrdilo, katere ameriške podlage so prikladne za njihovo zemljišče. Z ozirom na čim dalje večjo vinsko krizo priporočam vinogradnikom, da dobro preračunajo, da-li se jim obnova vinograda, ki zahteva danes velika denarna sredstva, sploh izplača. Zlasti odsvetujem obnavljati vinograde v dobrih zemljah in v takih položajih, ki se dajo bolj rentabilno izkoriščati s kako drugo kulturo, ki zahteva manj investicijskega kapitala. V interesu obstoja našega celokupnega vinogradništva se zahteva, da se sadijo samo kvalitete tako vinske kakor tudi namizne sorte, katere edine imajo bodočnost. Pri nabavi trsja od privatnih trsničarjev naj vinogradniki zahtevajo pismeno potrdilo od njih, da je trsje prvorazredno tako glede narocene sorte in podlage.

Velika zatvornica v Bremerhavenu. Največjo zatvornico na svetu so dovršili te dni v Bremerhavenu na Nemškem.

Naročajte in širite KMETSKI LIST!

Zunanji minister dr. Curtius na Dunaju. Po prihodu nemških gostov pred kolodvorom. Od leve na desno: dr. Curtius, državnik dr. Pünder, ki zastopa kancelarja Brüninga, in avstrijski zunanji minister dr. Schober.

Nov političen proces v Rusiji. Glavni obtoženeц Abramovič. Zaradi rovarjenja proti državi je obtoženil 14 menjševikov.

Ramsay Mac Donald, predsednik angleške vlade, čigar indijska politika je zmagala.

Mednarodna agrarna konferenca v Parizu. Posvetovali so se o tem, kam naj bi agrarne države izvažale svoje žitne preseške. Naša slika nam kaže udeležence na konferenci po zadnji seji pri skupnem obedu. — Od leve na desno so: francoski minister Rollin, danski zastopnik Bernhoff, francoski minister Briand in zastopnik Nemčije Hermes.

Grški otok Levkas. Vsled neprestanega deževja se je del otoka Levkas (v jonskem morju) pogreznil v morje. Zemlja se še vedno udara. Človeških žrtev doslej še ni bilo.

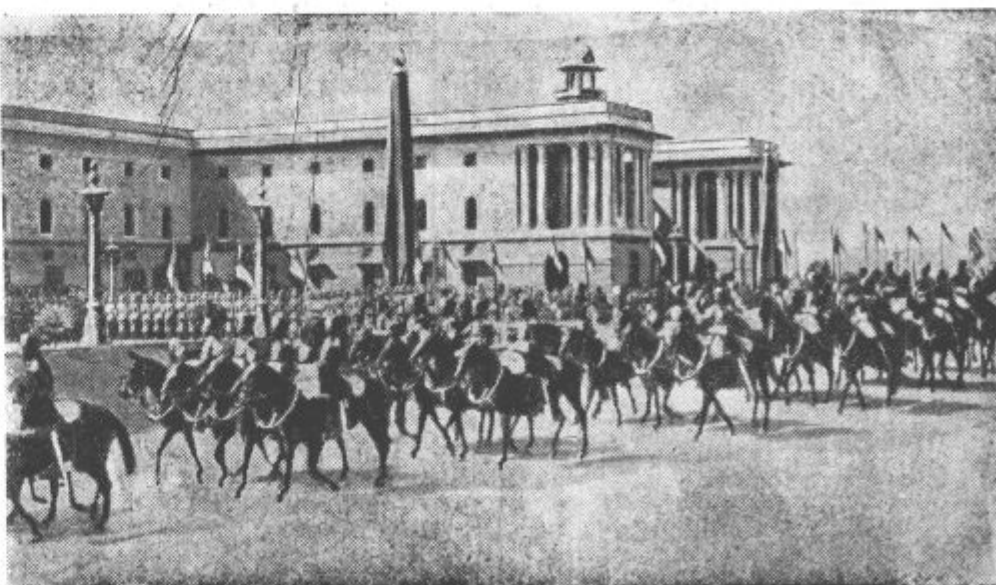

Henderson v Rimu. Na sliki vidimo Hendersona (na levi) ob njegovem prihodu v Rim, čisto na desni je italijanski minister za zunanje zadeve Grandi, poleg njega pa prvi lord angleške admiralitete Aleksander.

Francoski admiral Guépratte, kateri je pred kratkim obiskal Jugoslavijo. — V Beogradu so mu priredili svečan sprejem.

Novo glavno mesto Indije. V neposredni bližini dosedanjega glavnega mesta Indije — Delhi — so sezidali novo glavno mesto, kjer se nahajajo vsa vladna poslopja in stanovanjske hiše za angl. uradnike. Indijski podkralj lord Irwing je slovesno otvoril novo glavno mesto 10. februarja. Pri tej priliki so priredili veliko parado, kakor nam kaže slika.

Novice

Silen potres v Južni Srbiji. Pretekli teden je silen potres porušil in skoraj izenačil z zemljo devet vasi v Južni Srbiji. Mnogo ljudi je ubitih, še več ranjenih. Potresni sunki so se ponavljali dva dni. V prizadete kraje je takoj odpotoval Nj. Vel. kralj in predsednik vlade g. Peter Živković. Ljudstvu so bile odposlane na pomoč vojaške čete s sanitetnimi oddelki. Nj. Vel. kralj je daroval za prvo pomoč posameznim porušnim vasem od 5 do 20 tisoč dinarjev. V prizadete kraje je odpotoval tudi minister za socialno politiko gosp. Nikola Preka z načelniki oddelkov, da uvede pomožno akcijo za ponesrečeno prebivalstvo.

Pravilnik k zakonu o ljudskem štetju. Na podlagi čl. 14 zakona o popisu prebivalstva, kmetijskih gospodarstev in živine z dne 31. januarja t. l. je predsednik ministrskega sveta in minister notranjih zadev podpisal pravilnik o popisu prebivalstva, kmetijskih gospodarstev in živine dne 31. marca t. l.

Krst ladje «Kraljice Marije». Preteklo soboto so krstili našo novo in največjo potniško ladjo «Kraljico Marijo» ob navzočnosti Nj. Vel. kraljice Marije v pristanišču v Splitu.

Šola v Cerkljah pri Kranju je prejela v svrhu svoje pomembne 140-letne šolske proslave, razstave in nabave šolskega prapora znatne podpore. Ljudska posojilnica in hranilnica v Cerkljah je darovala 1500 Din, Hranilnica in posojilnica v Kranju 200 Din, Zveza kulturnih društev 100 Din, Krajevni šolski odbor v Cerkljah 500 Din. Ker bo prireditev združena z visokimi stroški, pričakujemo, da se častilci naših veljakov Davorina Jenka, Barleta, Vavkna, Borštnika, Frankeja, dr. Kimovca, Železnikarja in dr. pridružijo prostovoljnimi dobrotniki šole, ki je vzgojila toliko slavnih velemož.

70.000 jetičnih v Sloveniji. Osrednja protituberkulozna liga v Ljubljani je objavila te dni poročilo in statistične podatke o jetičnih bolnikih v Dravski banovini. Poročilo odkriva strahotno sliko o tej ljudski kugi in trdi, da bolega za to boleznijo v Dravski banovini okoli 70.000 oseb, kar se pravi vsak 15. človek. Odprto tuberkulozo ima okoli 20.000 bolni-

kov, ki stalno ogrožajo svoje sostanovalce. Od teh jih umrje 3000 letno. Poročilo pravi na koncu, da žalibog še nimamo natančne in zanesljive statistike, katero se pa mora brezpogojno ustvariti. Na podlagi vseh teh strašnih dejstev se je ustanovila Osrednja protituberkulozna liga za Dravsko banovino s sedežem v Ljubljani. V kratkem času se je posrečilo ustanoviti 27 krajevnih lig. Začetek sistematičnega boja proti jetiki je tu; treba bo, da tudi država izdatno podpre to akcijo. Celokupno tuberkulozno delovanje moramo razdeliti v preventivno in kurativno delo. O tem bomo poročali o priliki. Za financiranje tega dela naj se uvede protituberkulozni davek povprečno 1 Din za osebo.

Splavar utonil. Lesni trgovec Franc Stopar iz Rečice ob Savinji se je vozil pretekli teden na šplavu po Savinji proti Zidanemu mostu. Blizu Rimskih toplic je priletel splav v skale in se razbil, trgovec pa je padel v vodo in utonil. Tudi gmotne škode je napravila nesreča veliko, saj je voda odnesla za dva vagona desk. Za splavarje je ta del Savinje izredno nevaren radi raztrganih skal, ki štrle iz Savinje in se je dogodilo že več nesreč, toda k sreči niso nikdar še zahtevale tudi človeških žrtev, kakor v zadnjem slučaju.

Jugoslovanski zdravniki na Madjarskem. Pretekli teden je odpotovala iz Zagreba v Budimpešto skupina zdravnikov šole narodnega zdravja, da si tam ogledajo razne zdravstvene naprave. Iz Madjarske odpotujejo zagrebški zdravniki v Varšavo, Prago in Dunaj.

Ljubljanska univerza dr. Masaryku. V četrtek, 5. t. m. so se odpeljali v Prago vseučiliški rektor dr. Alfred Šerko, promotor dr. Kidrič in dekan dr. Kelemina, da tam v svečani avdienci izroče prezidentu čehoslovaške republike dr. Masaryku diplomu o promociji za častnega doktorja. Diplomu je po načrtu arhitekta Plečnika izdelala univerzitetna tiskarna Blasnika nasl. na originalnem pergamentu.

Polovična vožnja je odobrena za spomladanski velesoj v Zagrebu, ki se vrši od 25. aprila do 4. maja t. l.

Mlad cigan obsojen na 8 let robije. Pred novosadskim okrožnim sodiščem je bil obsojen na 8 let robije 19letni Panton Nikolić, poglavar ciganske roparske tolpe, ki je bila obtožena 42 kaznivih dejanj, vlomov, ropov i. t. d.

Pazite na otroke. V Markovcih v Prekmurju je pretekli teden požar uničil dve domačiji. Ogenj je povzročil 6letni otrok, ki je iztaknil nekje vžigalice, odšel na dvorišče in zažgal kup suhljadi. Ko je napravil ogenj, je ves vesel stekel k sosedovim in pripovedoval: »Danes bodo pa naši lahko skuhalo kosilo, ker sem jim napravil tako velik ogenj.« Med tem se je pa plamen prijel že strehe in v par urah sta bili dve hiši vpepeljeni.

Student pred sodiščem. Pred ljubljanskim sodiščem je bil obsojen na 3 mesece strogega zopora in 600 Din denarne kazni, pogojno za dobo dveh let visokošolec Milko Cuperla radi tega, ker je po deželi prodajal neke vdihalne aparate za jetične po nepriemerno visoki ceni in se izdajal za zdravnika.

Mesto, da bi denar služil, ga je hotel raje delati. Orožniki iz Sv. Jurija ob Pesnici so izvršili preiskavo na stanovanju fotografa Franja Rupnika v Melju in našli pri njem plošče za ponarejanje jugoslovanskih in avstrijskih bankovcev. Podjetnega fotografa so aretirali in izročili sodišču.

Izseljevanje preko Jesenic. V mesecu februarju t. l. se je izselilo iz naše države preko Jesenic 49 oseb v druge evropske države in 128 oseb v prekomorske države. Vseh izselencev skupaj je bilo v minulem mesecu 177 oseb. Izselilo se jih je 48 v Francijo in 1 v Belgijo; v Zedinjene države Severne Amerike 82, v Argentino 4, v Kanado 18, v Urugvaj 23, v Chile 1.

Vrnilo pa se jih je v istem mesecu 495 in sicer 298 iz prekomorskih držav ter 197 iz kontinentalnih in to iz Francije 136, iz Belgije 49, iz Nemčije 5, iz Holandske 3 in iz Luksenburga 4. Kakor se vidi iz teh števil, se je trikrat toliko ljudi vrnilo, kakor izselilo. Znamenje, da so drugod še težje razmere kot pri nas.

Požar je uničil hlev, svinjake in šupo posestniku Hribarju v Zaborštu pri Ihanu. Ogenj je uničil poleg gospodarskih poslopij, ki so bila polna slame in sena, tudi poljsko orodje in slamoreznico. Živino so rešili. Domnevajo, da je bil ogenj podtaknjen, ker je pričelo goreti ponoči ob 2. uri. Kmet je bil le deloma zavarovan.

Paradna uniforma za francosko vojsko. Francoski vojni minister Maginot je dal ukaz, da bo dobila vojska novo obleko za parade, ki bo slišna predvojni.

Konec velikega procesa v Požarevcu.

V nekih prejšnjih številkah našega lista smo omenili proces, ki je vzbudil povsod dokaj zanimanja, posebno pa v Požarevcu in sploh v severo-vzhodni Srbiji, ker je bil pretežni del razbojništev izvršen baš v bivši požarevački oblasti.

Kdor je zasledoval to pravdo, se je živo spomnil na Jurčičeve spise, v katerih je med drugim pisal o rokovnjaštvih v naših krajih za časa Ilirije, ko je vladal našim pokrajinam francoski general Marmont v početku 19. stoletja, t. j. pred 120 leti. Rokovnjačev je bilo takrat po vsej Iliriji dovolj. Takrat so bili naši kraji še brez železnic, pokrajine so bile le redko naseljene. V vsaki vasi so bili »špiceljni« rokovnjačev, ki so svoje tovariše, prave rokovnjače, obveščali, »kje bi se kaj dobilo« in pa seveda tudi o preteči nevarnosti.

Torej v požarevačkem sodišču I. stopnje se je 27. februarja t. l. končala pravda z več ko 70 obtoženci, radi katerih je bilo zaslišanih okoli 800 prič; dnevno je trajala skoro tri mesece.

Sodili so trije sodniki in dva porotnika. Deset dni je trajalo, predno so mogli izreči obsodbo tako veliki množici obtožencev. Da ne bi prišli v stik z drugimi ljudmi, ki bi

utegnili nehoti v razgovoru vplivati na objektivnost, so ostali 10 dni v poslopju sodnije — kakor to veleva postava.

Vsega je bilo izvršenih 12 hudodelstev. Med temi: dva roparska umora, namreč umor predsednika prugovske občine kraj Požarevca, o katerem smo poročali v članku z dne 10. decembra p. l. našega lista, in roparski umor duhovnika v vasi Bare, kraj Požarevca. Potem roparski napad na Trgovsko banko v Požarevcu ponoči na Silvestrov večer 1927-28. Pri tem napadu so bili s sekuro ubiti trije občinski stražarji, ki so v službi prišli mimo banke. Če se pomisli, da je banka komaj 400 metrov oddaljena od mestnega središča in da je bila najbližja gostilna, v kateri so proslavljali Silvestrov večer, oddaljena komaj 100 metrov, moramo ta zločin z ozirom na tri nedolžne žrtve smatrati najdrznejšim in najgnusnejšim. Potem se vrste po redu pet roparskih napadov, ena opasna kraja, ena pljačka, pri kateri so razbojniki primorali gospodarja, da je plesal bos na žerjavici, en umor iz ljubosumnosti in eno jatakovanje razbojnikom, t. j. pomaganje, obveščanje, skrivanje in sploh zveza z razbojniki.

Dva zločinca sta bila obsojena na smrt, 20 je bilo obsojenih na dosmrtno odnosno 20-letno ječo, ostali so pa dobili manjše število let.

30 obtožencev je bilo izpuščenih, ker so bili nedolžni, trije so pa umrli pred obsodbo.

Če razmišljamo o tej pravdi, se moramo nehoti vprašati, kako je vendar mogoče, da so človeške narave tako podivjale in postale tako koristoljubne?

Razuzdanost, krvoločnost, pohlep po tujem imetju, dobičkaželjnost — to vse se je razpaslo po vojni, torej je bila vzrok te podivjanosti svetovna vojna. Ali tudi dejstvu, da so bili mnogi zločinci nepismeni, moramo pripisati grozodejstva tolikih.

Upajmo, da bo omenjena pravda vplivala v dobrem smislu ne samo na prizadete, temveč tudi daleč naokoli po vsej državi ter da ne bodo taki gnusni zločini, kakor so se pripetili doli, eden pa tudi nedavno v Sloveniji v Mengšu, škodovali ugledu Jugoslovenov — ker se namreč taki zločini objavljajo tudi v inozemskem tisku.

Nadejamo se, da bodo naši bratje v ta možnih krajih mirnejše dihali.

V potu svojega obličja so delali kmetje, da bi utegnili plačati davke in dolgove, medtem je pa prišel rokovnjač ter pobral težko zaslužen denar.

S posebnim zadoščenjem vidimo mi kmetje, kako se po srditih političnih nekoristnih borbah v sedanjem zatišju stanje povsod popravlja in urejuje v korist nas vseh in v procvit naše Jugoslavije. —r. —i.—

Pri prehlajenju, hripi, vnetju v vratu, oteklih mandljih, živčnih bolečinah, trganju v udih storite dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznjenje črevesa s tem, da popijete pol čaše naravne »Franz-Josefove«-grenčice. »Franz-Josefova«-voda radi sigurnega učinka pri prijetni uporabi. »Franz-Josefova«-grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in Po sodbah univerzitetnih klinik se odlikuje specerijskih trgovinah.

Smrt jugoslovanskega kapetana v Indiji. S trgovskim parnikom »Tomislavom« je prispel v neko indijski pristanišče kapetan Peter Vukić, da natovori tamkaj večjo količino riža za naše kraje. V Indiji je kapetan nenadoma umrl. Zadel ga je kap.

Tele z dvema glavama. Krava kmeta Ivana Žolarja iz medjimurske vasi Putjani je povrgla te dni tele z dvema glavama.

Vino na dražbi. Pretekli teden je postavila glavna carinarnica v Ljubljani na dražbo 9 vagonov vina, ki je bilo lanske jeseni kupljeno v Banatu za inozemstvo. Ker ga pa kupec ni hotel kasneje, ko je prispelo na francosko mejo, prevzeti, so ga poslali nazaj na naslov nekega ljubljanskega vinskega trgovca. Ta je tudi prevzem odklonil in tako je vinska zadeva romala na ministrstvo v Beograd, vagone so pa postavili na slepi tir na ljubljanskem kolodvoru, dokler se vsa stvar ne reši. Te dni je bila zadeva rešena, in vino na dražbi prodano. Za približno 100.000 litrov je dal nek ljubljanski trgovec 34.500 dinarjev, ali po 43 para za l. Vino ima 13 odstotkov alkohola. Izdražitelj mora iz vina napraviti kis, ali ga pa prekuhati v žganje. Kot vino ga ne sme prodajati, ker so ga naši strokovnjaki spoznali za neužitnega.

Zapuščina bivšega ministra. Te dni je bila izvršena sodna cenitev zapuščine nedavno umrlega bivšega ministra v Beogradu g. Veljkovića. Vrednost njegove zapuščine znaša 5.897.089 dinarjev.

Posledica pijanosti. V Gočevi pri Sv. Ljartu v Slov. Gor. so domači fantje popivali v neki gostilni. Kakor je že navada, se je med njimi kmalu vnel prepir in pretep. Teško ranjen je padel v pretepu 18-letni Feliks Letnik, kateremu je nekdo prerezal trebuh, da so mu izstopila čreva. Napadalec je pobegnil, čez par dni je pa prišel v mariborsko bolnico, prosit odpuščanja tamkaj se nahajajočega Letnika, ki so ga zdravniki med tem operirali in mu rešili življenje. Napadalec je policija aretirala.

Parniška nesreča na Dunavi. Med Beogradom in Pančevom sta vzdrževala potniški promet na Donavi parnika »Franchet de Esperey« in »Zagreb«. V soboto zgodaj zjutraj se je dogodila sredi pota huda nesreča. »Zagreb« je vozil iz Pančeva in v temi zadel v nasproti prihajajoči parnik »Franchet de Esperey«. Udarec je bil tako močan, da se je druga ladja v kratkem času potopila. Utonili so trije potniki in en mornar. S potapljajoče ladje je rešil potnike in mornarje parnik »Zagreb«.

Ustrelil ženo in sina. Žarko Slavkov iz Krsturja pri Srbobranu je bil vdovec in je imel 19 letnega sina Lazarja. Lansko leto se je Žarko z nova poročil s 30 let mlajšo Melanijo Popovićevo. Mlada žena se je pa kmalu bolje razumela s sinom Lazarjem, kakor pa s stariim Žarkom. Mož je postal silno ljubosumen in ko ju je pred nekaj dnevi zalotil sama v spalnici, je potegnil revolver in obadva ustrelil.

Boj proti komunistom na Čehoslovaškem. Po raznih krajih Čehoslovaške republike so vprizarjali komunisti zadnje čase nemire in izpade proti oblastem. Ker le ni bilo miru, je vlada ostro nastopila proti prevratnežem in je komunističnega voditelja Stranskega izročila sodišču, ki ga je obsodilo na eno leto težke ječe. Istočasno pa je vlada ustavila vse komunistično časopisje po celi državi.

Najstarejši Jugoslovan umrl. V Krivi Palanki je umrl te dni Doda Milenković, ki je bil star 110 let in najbrže najstarejši Jugoslovan. Baje je starček svojo smrt naprej napovedal. Pred smrtjo se je lepo oblekel, se pustil še enkrat fotografirati, potem pa je sedel za mizo in za večno zaspal.

Samomor dijaka. V Velikem Bečkereku je izvršil samomor 13-letni dijak Dragoljub Boriček, ker je prejel ob zaključku tromeščja dva nezadosna reda. Bal se je staršev, pa je odšel v neko šupo in se obesil.

Revna kmetica povila trojčke. V Lazarevcu je povila žena revnega kmeta Vojislava Lazića trojčke. Otroci so zdravi in lepo razviti. Pred desetimi leti je žena rodila šestega otroka in jih ima sedaj kar naenkrat devet in bo oproščen vseh davkov.

Volkevi so pričeli ropati v velikih skupinah po Hercegovini. Nekemu kmetu v vasi Rakitni so odnesli 4 ovce, druge pa v staji podavili. Ker povzročja sestradana zverina po kmetih veliko škodo, je oblast dovolila svobodno uporabo orožja, da se je ubranijo.

Pobesneli mož. Zakonca Kranjc iz Sv. Barbare v Slov. Goricah sta se često prepirala in tudi stepla. Ti žalostni pojavi so se največkrat dogajali, kadar je prišel mož pijan domov. Enak prepir je nastal tudi v torek preteklega tedna. Mož je pričel ženo celo pretepati. Med tem je stopil v hišo 18-letni sin, ki je vzel mater v zaščito. To je pijanega moža še bolj raztogotilo. Pograbil je kuhinjski nož in hotel ženo zaklati. Sin je skočil pred mater in jo z lastnim telesom zaščitil, v tem hipu je pa dobil že sam smrtonevaren sunek z nožem v prsa, tako da se je krvav in nezavesten zgrudil na tla. Fanta so odpravili v bolnico, očeta pa v ječo.

Najbolje kupite

rogavice, dam-ke in moške rokavice, damsko in moško perilo Bengertjevo, puloverje, tolovnike (vesle) žepne robce, kravate, ovratnike, srajce, šifone, glote, čipke vezanine, gumba, DMC prečice, ročne torbice, aktovke, dežnike, športne ter toaletne potrebščine le pri

JOSIP PETELINC, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika, ob vodi

Italija dobi posojilo. Po poročilu ameriških listov bo dobila Italija v Ameriki 3 milijarde dolarjev posojila, to je 170 milijard dinarjev. Pogajanja za to posojilo so se vršila istočasno s pogajanjmi za pomorski sporazum.

Nebesni kamen porušil hišo in ubil družino. Blizu mesta Prescott v ameriški državi Arizona je padel na zemljo velik nebesni kamen (meteorit), ki je napravil 150 m široko in 6 m globoko brezno. S seboj je potegnil v bližini se nahajajočo gozdarsko koč, v kateri je bival ob času nesreče oče z dvema sinovoma. Sodijo, da je kamen težek 3—4 tisoč kg. Padeč meteorja je povzročil močan potres na 100 km naokoli.

»Pomoč vzhodu« se imenuje zakon, ki ga je te dni sklenil nemški parlament. Ta zakon predvideva 500 milijonov mark za ponemčevanje onih pokrajin vzhodne Nemčije, v katerih žive Poljaki. Kakor se vidi iz tega zakona, germanizatorska želja Nemce še ni minula in najdejo v te svrhe še vedno dovolj denarja, čeprav imajo 5 milijonov brezposelnih.

Rusko žito za Avstrijo in Nemčijo. Na Donavo je prispela prva pošiljka ruskega žita za Avstrijo in Nemčijo. Ladje so prispale iz Črnega morja in bodo plule po Donavi skozi Budimpešto, Dunaj in Passau v Nemčijo. Začasno je transport žita zadržala Romunija, da pregleda, če ni pšenica iz okuženih krajev. Kakor poročajo listi, se pričakujejo na spomlad še drugi transporti žita.

Serijske slike za mlado in staro otvarja današnji oglas »Zlatice«. Naj ta serija razvedri oko, navaja k čistosti in poziva k posne-manju! Matere in otroci, tete in nečakinje bodo sigurno z zanimanjem zasledovale zgodbo Zlatice.

Nesreča na podmornici. Za časa svetovne vojne se je v bližini Pulja potopila podmornica »Cullino«. Nedavno so podmornico dvignili in jo preiskali. Nenadoma je pa med pregledovanjem eksplodiral torpedo, ki je bil še čisto dobro ohranjen, čeprav je ležal skoro 15 let pod morjem. Štirje mornarji so bili smrtno nevarno ranjeni.

Znižanje plač tudi v Nemčiji. Uprava državnih podjetij namerava s prihodnjim mesecem znižati plače svojim uradnikom. Državna oblast je priporočila znižanje uradniških plač tudi občinam, njihovim zvezam in vsem ostalim podrejenim javnim ustanovam. Pokrajinski predsednik Brandenburga je odredil, da so mu predložili točen pregled vseh plač in prejemkov uradnikov in nameščencev Berlina. Mnogim občinskim uradnikom so na podlagi tega primerjalnega pregleda znižali plače in jih izenačili s prejemki državnih uradnikov. Mesečno bodo s tem prihranili 2 milijona mark.

Vlom. V noči od 26. na 27. februarja so neznanji vlomilci vlomili skozi okno v gostilno Fijavž na Frankolovem. Pobrli so nekaj denarja, jedil in žganja.

Dogodek romunskega kralja. Romunski kralj Karol nadzira večkrat osebno razne urade, trgovine itd. Te dni je posetil več policijskih stražnic in bolnic. Kralj hodi povsod v civilu in ga malokje spoznajo, ko se nenadoma pojavi v kakem uradu. Ko je tako stopil v neko stražnico, je vrgel policijski uradnik tintnik v kralja, v bolnicah je pa našel, da zdravniki niso prihajali zdraviti. Ko se je kralj vrnil v dvor, je takoj odstavil več višjih uradnikov, ki so bili odgovorni za red v uradih in državnih zavodih.

Vas se je pogreznila. V sled hudega potresa na Grškem, o katerem smo zadnjic poročali, so se pričele v potresnem ozemlju premikati veliki zemeljski skladi in plasti. To premikanje zemlje je imela za posledico, da se je cela vas Kolonija v Korintskem zalivu pogreznila. Nad 300 hiš je bilo porušenih in so ostanki zginili med nastalimi zemeljskimi razpokami. Nesreča je potegnila seboj tudi mnogo ljudi.

Sleparije pri loteriji na Poljskem. Začetkom tega meseca bi se imelo vršiti žrebanje državne loterije na Poljskem. Pred žrebanjem so preiskali bobenček, če se nahajajo v njem vse številke. Pri tem so ugotovili, da je manjkalo v kolesu sreče celih 50.000 števil. Sleparija je povzročila razumljivo razburjenje med igralci in se je moralo žrebanje preložiti, proti sleparjem pa je uvedena preiskava. Glavni dobiček loterije znaša 4.200.000 dinarjev.

Mizar — dvakratni doktor. Mizarski mojster Peter Dehen iz Karthausa v Nemčiji je dobil že leta 1927. diplomu doktorja modroslovja, te dni pa mu je univerza v Kelmerajnu podelila tudi pravni doktorat. Dvakratni doktor bo ostal seveda pri svojem mizar-skem poklicu še naprej, ki ga nič ne ovira pri študiju vseh vrst znanosti.

Za kratek čas.

Neka žena je umrla in ko je prišel čas, so jo položili v krsto, krsto pa so nesli štirje možje po stopnjicah. Na stopnjicah pa se je enemu nosaču spodrsnilo, krsta je padla na tla, pokrov pa je odletel in — glej na splošno začudenje vseh je žena, ki je bila le na videz mrtva, vstala...

Tri leta pozneje je pa ženska res umrla. In ko so možje zopet nesli krsto in so prišli do stopnjic, takrat je pa zaklical mož:

»Pozor, stopnjice!«

Dežela tajnih družb in zarot.

Tajne družbe igrajo vedno veliko vlogo, kjerkoli se pojavi kakšen prevratni ali revolucionarni pokret, nikjer pa nimajo tajne družbe in organizacije takega pomena kakor na Kitajskem.

Na Kitajskem so vedno cvetele tajne organizacije, zlasti, kadar se je ljudem godilo slabo. Naloga tajnih organizacij pa je bila, da uničijo z božjo pomočjo vse staro in da postavijo nov družabni red. Iz takih tajnih organizacij je izšla na Kitajskem še vsaka revolucija.

Člani tajnih organizacij se spoznavajo med seboj na najbolj različne načine. Roke si n. pr. podajajo na poseben način, če se srečajo, in če drug drugemu poda roko na dogovorjen način, se že spoznata med seboj, da sta oba člana iste tajne organizacije. Tudi palice nosijo na poseben način in na svojski način si zapenjajo gume na obleki. Ali pa dvigajo na poseben, seveda dogovorjen način vžigalice z mize ali pa si natakajo čaj v skodelice po dogovoru. Vsak pa preizkusi vsakega na več načinov, če je res posvečen v vseh »pet tajnosti« in šele potem si zaupajo med seboj.

Takih »tajnih« organizacij je še dandanes na Kitajskem veliko število in te organizacije igrajo v kitajski zgodovini še dandanes veliko vlogo. In ker mi v Evropi tajnih organizacij na Kitajskem in njihovih ciljev ne poznamo, zato tudi jako težko razumemo razvoj dogodkov na daljnem vzhodu.

»Ali se je uresničila kakšna naša mladostna želja?«

»Ena se je. Kedar so me namreč mati česali, sem si želel, da bi bil brez las. Sedaj sem!«

Gospodarstvo

O mešanem umetnem gnojilu.

Po občinah širom naše banovine se te dni živahno razpravlja o pospeševanju poljedelskih sadežev z uporabo umetnega gnoja. Pri teh razgovorih pa se na žalost često opazja, da naši kmetovalci nimajo še jasne slike, kako se rastlina hrani, kaj rabi za svoje življenje, v kateri obliki in katere snovi se naj zemlji dodajajo in drugo.

Povsem nejasno pa je vprašanje umetnih gnojil glede poedinih vrst in hranilnih vrednosti. Postavlja se vprašanje: kaj je pravzaprav Nitrofoskal - Ruše, v čem se razločuje od drugega umetnega gnoja.

Na to velevažno vprašanje za vsakega poljedelca hočemo na kratko odgovoriti. Umetna gnojila, kakor so superfosfat, čilski soliter in kalijeva sol, vsebujejo po eno rastlinsko hrano, tako n. pr. vsebuje superfosfat samo fosforno kislino, čilski soliter samo dušik, kalijeva sol pa samo kali. Tomaževa žindra vsebuje že dve hranilni snovi in sicer: fosforno kislino in apno. Ravno tako vsebuje apneni dušik dve hranilni snovi: dušik in apno.

Posevi, bilo žita, okopavine, vinska trta, sadno drevje, hmelj, trave itd. pa rabijo v glavnem štiri vrste hrane: dušik, fosforno kislino, kalij in apno. Z vsakoletno žetvijo se zemlja izčrpa z znatnimi količinami te rastlinske hrane. Z hlevskim gnojem se vrača zemlji večji del te hrane. Vendar pa moramo n. pr. 1 kat. jutro zemlje pognojiti s 60 q hlevskega gnoja, ako želimo vrniti zemlji one količine rastlinske hrane, ki smo jo z žetvijo odvzeli. Malo je tako srečnih kmetovalcev, ki bi imeli na razpolago dovolj gnoja, da bi samo z hlevskim gnojem osigurali na celi svoji površini dobre žetve. Vsled tega umni kme-

tovalec v naprednih krajih uporablja umetni gnoj. Po točno sestavljenem gnojilnem načrtu gnojijo isto zemljo eno leto z mnogo hlevskega gnoja, drugo in tretje leto oz. četrto z umetnim gnojem, četrto oz. peto leto zopet z hlevskim gnojem. Ker je hlevski gnoj radi svoje vsestranske hranilne vrednosti najboljši, je industrija pristopila k izdelovanju umetnega gnoja, ki takoisto vsebuje vso rastlinsko hrano kot hlevski gnoj, toda v mnogo večjem odstotku. Takšno gnojilo je Nitrofoskal - Ruše, ki vsebuje vso potrebno rastlinsko hrano. V 100 kg Nitrofoskala - Ruše se nahaja dušik, fosforna kislina, kalij in apno v razmerju 4:8:8:33, to je vse štiri glavne hranilne snovi, ki so rastlinam neobhodno potrebne.

* * *

Sejmi:

- 15. marca: Lož, Semič, Zdole.
- 16. marca: Pekel.
- 17. marca: Mengeš, Trbovlje, Žužemberk, Školja Loka, Cmurek, Podčetrtek, Rečica, Frankolovo, Svečina.
- 18. marca: Stari trg pri Poljanah, Krško, Trebeljevo, Brusnice, Begunje pri Cerknici, Nova Štifta.
- 20. marca: Ig, Moravče, Kočevje, Dvor, Sv. Barbara, Št. Jernej na Tinskem, Šmarje pri Jelšah, Bcgojina.
- 21. marca: Tržič, Rogatec, Sv. Jedert, Perno pri Žalcu, Žig. vrh, Šmarjeta pri Rimskih Toplicah.

* * *

Mariborsko sejmsko poročilo. Mladi prašiči 7-9 tednov stari komad Din 135-200, 3-4 mesece stari 250-350, 5-7 mesecev stari 550-600, 1 leto stari 750-900, 1 kg žive teže Din 8-9, 1 kg mrtve teže 10-12. Prodanih je bilo 79 svinj.

Frankolovo. Dne 17. marca se vrši na Frankolovem živinski in kramarski sejem. Ker je pričakovati, da bo živahna kupčija, so vabljeni kupci in prodajalci.

Ljubljanski sejem dne 4. marca 1931. Dogn je bil sledeč (v oklepajih število prodanih glav): 318 konj in 16 žrebet (40), 137 (44) volov, 77 (20) krav, 26 (20) telet in 364 (134) prašičev. Cene so ostale skoro popolnoma nespremenjene in so bile sledeče: voli I. 8'25, II. 7'50, III. 7, krave debele 5-6, klobasarice 3-4, teleta 10-11 (vse za kg žive teže), konji 300-5000 Din, prašički za rejo 6-8 tednov stari 150-200 Din za komad, pršutarji pa so notirali 9 Din za kg žive teže. Sejem je bil še dokaj živahen, ker so se že deloma začela spomladanska dela.

* * *

Tržne cene v Ljubljani dne 2. marca 1931. Govedina: na trgu: 1 kg govejega mesa I. vrste 16 do 20 Din, II. vrste 14-18, III. vrste 10-12 Din. Teletina: 1 kg telečjega mesa I. vrste 23, II. vrste 18 Din. Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. vrste 20-23, II. vrste 16-18 Din, slanina trebušne 14, slanina ribe in sala 16, slanina mešana 15-16, slanina na debelo 15, masti 16-18. Drobniča: 1 kg koštrunovega 14 do 15, jagnjetine 18-20. Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. vrste 8, II. vrste 6. Perutnina: Piščanec večji 20, kokoš 25-40, petelin 25-30, raca 40, nepitana gos 80, domači zajec, manjši 4-10, večji 12-20 Din. Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 2'50-3, 1 kg surovega masla 25-28, čajnega masla 36-44, masla 36-40, bohinskega sira 24, sirčka 7-8, eno jajce 1-1'25. Pijače: 1 liter starega vina 16-22, 1 l novega vina 10-14, 1 čaša piva 3-4'50, 1 vrček piva 4-4'50, 1 steklenica piva 5'50-6. Kruh: 1 kg belega 4, črnega 3'50, rženega 3'50, 1 kos navadnih žemelj 0'50. Špecerijsko blago: 1kg kave Portoriko 80-84, 1 kg kave Santos 52-54, Rio 36-40, pražene kave I. 90-100, II. 80-90, III. 66-70, IV. 56-60, kristalnega belega sladkorja 12, sladkonja v kockah 13'50, kavne primesi 18, riža I. 9, riža II. 7, 1 liter namiznega olja 18, jedilnega olja 17, vinskega kisa 4% 4'75, navadnega kisa 4% 3, 1 kg soli morske debele 2'50, drobne 2'75 Din. Mlevski izdelki: 1 kg moke št. 0 3'75, št. 2 3'50, št. 4 3'25, št. 6 2'75, 1 kg kaše 5 do 6, ješprenja 5 do 6, otrobov 1'50 do 2, koruzne moke 3 do 3'50, koruznega zdroba 4 do 4'50, pšeničnega zdroba 4 do 5, ajdove moke I. 7, II. 5 Din. Žito: 1 q pšenice 200 do 210, rži 180 do 185, ječmena 180 do 190, ovsra 190 do 230, prosa 180 do 190, koruze 140 do 145, ajde 175 do 185, fižola ribničana 270, prepeličarja 280 Din. Kurivo: 50 kg premoga 30, 1 tona premoga 460, 1 kub. meter trdih drv 140 do 150, mehkih drv 70 Din. Krma: 1 q sladkega sena 100, polsladkega 85, kislega 70 do 75, slame 50 do 70 Din.

Našim odjemalcem za Veliko noč!

400 nagrad

in sicer: 50 nagrad po 200 Din
50 nagrad po 100 Din
100 nagrad po 50 Din

Onim, ki bodo dali čevlje **templaj** pa razdelimo

200 nagrad po 10 Din

Cene čevljev so znižane in prodajamo le prvovrstno blago
Kakovost zagamčena.

Bloke prosimo, da shranite. Nagradene številke blokov bomo objavili v časopisju na **Velikonoč**.

De ailna prodaja

izdelkov tovarne C. Pollak d. d.

Ljubljana

Dunajska cesta št. 20 — dvorišče

pri **Pollaku**

ŠIVALNI STROJI

„GRITZNER“

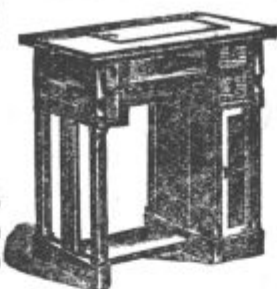
„ADLER“

in kolesa,

najboljši material,

precizna konstrukcija, krasna oprema ter najnižja cena

so samo pri

Večletna garancija!
Poak v voženju brezplačen!

Jos. Petelinc, Ljubljana

ob vodi v bližini Prešarjevega spomenika

POLNOMASTNI,
POLMASTNI in
TRAPISTOVSKI

SIR

ima stalno v zalogi po zelo ugodnih cenah.

EKONOM

LJUBLJANA

Kolodvorska ul. 7

T
U
D
I
V
I

boste bolj elegantno običeni in si boste prihranili še mnogo denarja, ako pišete na **Trgovski dom Stermecki po vel ko, novo kolekcijo svile, volne, delena, etamina** in drugih modernih tkanin za damske obleke.

**Trgovski dom
STERMECKI**

Celje št. 63

Vzorci in veliki ilustr. cenik zastoj!

Jaz Ana Čilag

s svojimi 185 cm dolgimi, divnimi Lorelei-lasmi sem dobila iste vsled uporabe pomade, katero sem sama iznašla. Ista je priznana kot edino sredstvo proti izpadanju, za dober razvoj, za goste in močne lase. — Pospešuje pri damah, gospodinjah in otrocih razvoj gostih in močnih las in daje že po kratki uporabi prirodni in običajni sijaj ter varuje lase prezgodnje osivelosti, celo do visoke starosti. Čilag-pomada odstranjuje prhljaj v teku 48 ur. Niti eno sredstvo ne vsebuje toliko hranljivih snovi za lase kakor Čilag-pomada, katera je z vso pravico pridobila svetovni sloves, kajti dame in gospodje že po uporabi prve steklenice dosežejo najboljši uspeh, ker izpadanje las popolnoma preneha že po nekoliko dneh, a nove korenine takoj poženo. Ta uspeh dokazuje moj 50letni jubilej ter milijoni zahvalnih pisem, katere sem prejela iz celega sveta.

Cena velikemu lončku Čilag-pomade 60 Din, a dvojno 90 Din. K vsakemu lončku pa je potrebno: 1 stekl. special-šampona (za 20kratno umivanje glave) 25 Din. Poština posebej. Pošljamo proti povzetju ali proti takojšnjemu nakazilu denarja iz tvornice za Jugoslavijo. Naročilo naslovite natančno: »AURORA«
Sekt. 71, Novi Sad, Željezniška 38.

Lep češki

semenski

oves

vedno v zalogi

EKONOM

Ljubljana

Kolodvorska ul. 7

Gospodarji!

Gnojite z

APNENIM DUŠIKOM

Ta tvornica proizvaja istotako mešano umetno gnojilo »NITROFOSKAL - RUSE«, katero sestoji iz apnenega dušika, superfosfata in kalijeve soli. Kdor z Nitrofoskalom gnoji, gnoji istočasno z dušikom, fosforom, kalijem in apnom ter si prihrani večkratno trošenje umetnih gnojil. — Stalna zaloga pri

TVORNICA ZA DUŠIK d d RUSE v Rušah pri Mariboru

najfinejšim, najuspešnejšim in učinkovitim dušičnim gnojilom! Kdor gnoji z apnenim dušikom, gnoji istočasno z dušikom in apnom. — Informacije o uporabi in množini, rentabilnosti, kakor tudi o nabavnih pogojih, cenah, skladiščih in uspehih apnenega dušika daje

EKONOMU, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7.

KMETJE! kupujte pri tvrdkah, katere nudijo v našem listu svoje blago

EKONOM

OSREDNJA GOSPODARSKA ZADRUGA v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7, nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo bananaško in domačo moko, krmila, špecijsko blago in ostale v to stroko spadajoče predmete. Velika zaloga vseh vrst umetnih gnojil, modre gvice ter najboljšega trboveljskega in splitskega portland-cementa.

Kmetovalci!

Samo s

40% kalijevo soljo

dosežete največ pridelkov prvovrstne kakovosti. — Zato se mora za gnojenje vedno uporabljati.

Agrikulturno kemični urad za kalijevo gnojenje
Zagreb, Trg Burze 3-II.

daje brezplačno vsa potrebna navodila o pravilni uporabi umetnih gnojil in nabave 40% kalijeve soli.

Kalijevo sol ima stalno v zalogi „Ekonom“ v Ljubljani, Kolodvorska ul. 7

Jaz gnojim
z
Kalijem!

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks
in kovaški premog

Vam nudi

Družba „ILIRIJA“ - Ljubljana
Dunajska cesta 46. Telefon 28-20

Fabiani & Jurjovec
Ljubljana, Stritarjeva ulica 5

Velika zaloga
SUKNENEGA BLAGA
za moške in ženske obleke. Lepa izbira svilenih rut in šerp. Krojači in šivilje, pišite po vzorci!

Brezobrestna posojila

za zidavo hiš, za nakup hiš in posestev, za prevzem hipotek na hišah in posestvih daje svojim članom

„Jugrad“

Jugoslovan-ka gradbena in kreditna zadruga
r. z. s o z. v Ljubljani, Kolodvorska ul. 35/I.

Pravila proti plačilu Din 5' - v znakah. Za odgovor prosimo znamko.

Uradne ure od 8 - 12 in od 14 - 18.

ZASTOPNIKE

za prodajo šivalnih strojev, separatorjev, koles, gramofonov, elektrotehničnih predmetov i. t. d. pod zelo ugodnimi pogoji s p r e j m e o.

„CENTRA“ trgovina šivalnih strojev i. t. d.

Ljubljana,

Poštni predal 248.

**Pristopajte h
Kmetijski Matici!**

**Bo ečine in zbadanja
v kosteh - členkih
mišicah - ledjih
zobeh - glavi**

**odstranja
tako**

ALGA

za masažo

**Masirajte se že noč - že zjutraj boste vstali
prerajeni**

ALGA se dobiva povsod
1 steklenica Din 16

Po pošti pošlje
Laboratorij „ALGA“ Sušak

4 stek. 77 Din, 8 stek. 131 Din, 14 stek. 205 Din, 25 stek. 320 Din

Oblastveno koncesijonirana

šoferska šola
GOJKO PIPENBACHER
Ljubljana, Gosposvet-
ska cesta št. 12
Zahtevajte informacije

**1000 Din
tedensko**

zaslužite z obiskovan-
jem v Vašem okraju.
Znamko za odgovor.
TOVARNA KOSMOS
Ljubljana, p. pred. 307.

**Pozor
kmetovalci!**

Vsak dober kmetovalec ima že danes zgrajeno gnojnično jamo, pač pa mnogim manjka še prepotrebni

**gnojnični sod z
razpršilnikom**

katerega naj si takoj nabavi po dnevnih cenah pri **sodarskem mojstru**

IVANU MEDVEDU

**Tacen
pod Šmarno goro**

Bencinmotor

3 HP pripraven za vsako kmečko delo v prav dobrem stanju **naprodaj**. Ponudba pod šifro „Poceni“ na upravo Kmetijskega lista.

Janko Češnik

Ljubljana

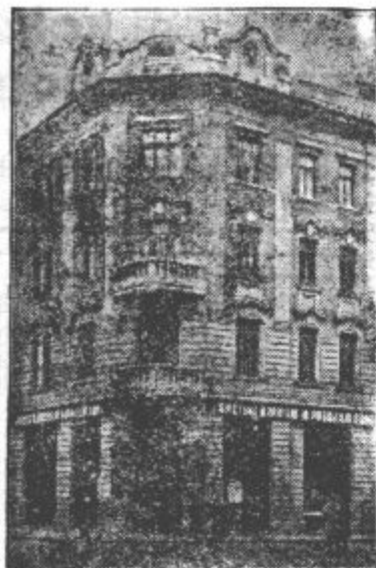
Lingarjeva - Stritarjeva ulica.

POZOR!

Pred nakupom svojih potrebščin za pomlad in poletje, za ženske in moške obleke oglejte si mojo lepo zalogo najnovejšega blaga kakor: blaga za ženske obleke in plašče (montelne), perilne svilne, žameta, delena in drugega. Za moške obleke: modno sukno (štof), ševit od 60 Din naprej, modni kamgarn, ševit za modne in športne obleke od 100 Din naprej. Največja izbira svilnatih, volnenih šerp in rut.

**Samo češko in
angleško blago!**

Poštenost mojega podjetja je znana.

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun pošt. hranilnice št. 14.257

registr. zadruga z neomejeno zavezo

Brzjaviti: „KMETSKE DOM“

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Telefon št. 2847

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po 5 1/2 % brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po 7 % brez odbitka davka na rente

Stanje vlog nad 30.000.000 dinarjev
Rezerve nad 700.000 dinarjev

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog

Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. - POSOJILA daje proti poroštvo, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8 - 12 1/2, in od 3 - 4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8 - 12 1/2,

Podružnici v Kamniku, Glavni trg, in v Mariboru, Slomškov trg 3

